

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autor/ka DP: Lenka Hasíková

Termín SZZ: červen 2015

Název DP: 7 návyků - akční výzkum na 1. stupni ZŠ

Datum posudku: 29.3. 2015

Vedoucího práce	Oponentský
Posuzovatel: PhDr. Jan Voda, Ph.D.	Posuzovatel:

A. Požadované náležitosti diplomové práce:*Legenda: ztučněný text v příslušném poli vyjadřuje hodnocení posuzovatelem.*

	A	B	C	N
1. Cíl	Formulace obsahově funkční, formulačně zřetelná.	Nedostatky v obsahové a/nebo funkční formulaci.	Nefunkční formulace formálně (např. příliš obecná) i obsahově.	Chybí.
2. Závěr	Shrnuje práci jako celek, přesahuje obsah DP v jeho hlubší reflexi a hodnocení, reaguje na cíle, obsahuje argumentované stanovisko autora.	Mezi A a C	Popisuje obsah, neobsahuje širší reflexi problému, nehodnotí nebo neobsahuje stanovisko autora, neváže se k cíli.	Chybí.
3. Odkazy a citace	Vše dokumentováno, zřejmé oddělení převzatého a vlastního.	Nezřetelné oddělení převzatého a vlastního, drobné nedostatky v citacích a seznamu literatury.	Chybějící odkazy, nepřesné, nesprávně uváděné infor. zdroje, seznam liter. neodpovídá citacím, apod.	Nevyhovuje.
4. Formální náležitosti (anotace, klíčová slova, angl.název, rozsah)	Ano	Neúplné:	DOPLNIT při obhajobě:	Nevyhovuje zcela.
5. Jazyková úroveň	Vhodná větná stylistika a gramatická správnost.	Drobné nedostatky ve stylistice a/nebo gramatice.	Výraznější nedostatky (doplnit příklady): řada gramatických chyb	Nevyhovuje zcela.

B. Kvalita diplomové práce:*Legenda: ztučněné písmeno vyjadřuje hodnocení posuzovatelem.**A = kvalitní zpracování, B = dílčí nedostatky, C = závažnější nedostatky, N = nevyhovuje***Teoretická úroveň, resp.část**

Úroveň odbornosti textu včetně používání odborné terminologie a dovednosti vymezit problém k řešení	A	B	C	N
Logická struktura výkladu	A	B	C	N
Argumentace soudů je obsažena a je funkční	A	B	C	N
Funkční provázanost teoretické a praktické části	A	B	C	N

Odborná literatura: množství a kvalita zdrojů včetně zahraničních , aktuálnost.	A	B	C	N
Autorský přínos	A	B	C	N

Empirická úroveň, resp. část

Vymezení úkolů (cílů)	A	B	C	N
Charakteristika výzkumného šetření (metodologický základ) a/nebo zdůvodnění empirických postupů	A	B	C	N
Dokumentace výzkumu (čas, místo, postup) nebo praktických činností	A	B	C	N
Interpretační nebo reflektivní úroveň empirických údajů	A	B	C	N
Autorský přínos	A	B	C	N

C. Slovní hodnocení a sdělení autorovi/ autorce DP:

Vyjádření k celku DP a jejímu přínosu:

Diplomantka Lenka Hasíková absolvovala několik konzultací s vedoucím své práce, společně také strávili návštěvní den v ZŠ Mandysova. O tématu hovořila vždy se zaujetím, myšlenkou dětského leadershipu byla oslovená, projevovala entusiasmus pro implementaci konceptu *The Leader in Me* do českých podmínek, sama již pracuje jako učitelka na základní škole – v průběhu nic nenasvědčovalo problémům. K náhledu v průběhu psaní DP předložila jen fragmenty teoretické části, práci jako celek odevzdávala na poslední chvíli, aniž by měl vedoucí práce možnost seznámit se v předstihu s kvalitou textu.

S politováním nyní musím konstatovat, že diplomová práce vykazuje řadu kritických nedostatků, z nichž některé se dotýkají její samé podstaty – metodologického designu, koncepce vzdělávacího kurzu-zájmového útvaru, který autorka v rámci výzkumu vedla a ověřovala formou akčního výzkumu, logiky výkladu, nedostatečné práce s informačními zdroji a další. I když by tedy bylo možné dílčí nedostatky v předvečer odevzdání práce napravit (zejména velké množství pravopisných chyb, nesrozumitelné formulace atd.), práce jako celek je nedostatečná ve svém fundamentu, což rozvedu dále.

Nezasvěcenému čtenáři této DP zrekapituluji, že diplomovým úkolem Lenky Hasíkové bylo řešit otázku, zda je myslitelné vyučovat děti leadershipu už na prvním stupni, jak je to popisováno v knize *The Leader in Me* (Covey, 2012). Autorka tedy měla přistoupit k tématu především jako k pedagogickému problému, namísto toho je teoretická část dominantně (a přesto povrchně) vystavěna na tzv. sedmi návycích a konceptech seberozvoje dospělých. Během konzultací osobních i e-mailových jsem autorce kladl na srdce, že především musí práci usouvztažnit s průřezovým tématem RVP ZV osobnostní a sociální výchova, jehož smyslem je pomáhat žákům utvářet praktické životní dovednosti a rozvíjet jeho sebeorganizaci. Myšlenková východiska měla autorka podle mého soudu hledat právě zde, a teprve k nim přiřazovat některé (jistě pozoruhodné) myšlenky Stevena Coveyho.

Dále měla diplomantka za úkol zabývat se fenoménem „návyk“ – L. Hasíková se však více orientovala na elaboraci pojmu než edukační stránku, čili jak k získávání a osvojování návyků dochází, jak je lze usměrňovat atd. To by bylo bývalo cenné východisko pro konstrukci kurikula jejího zájmového útvaru pro žáky – „7 návyků“ (viz níže).

Do třetice k teoretické části, jestliže existují četné zahraniční zkušenosti s implementací tohoto programu (včetně podrobně rozpracovaných metodik a pracovních sešitů), měla

diplomantka podrobit tyto zdroje detailnímu studiu. Z celého textu teoretické kapitoly však vyplývá, že se autorka omezila na překladové zdroje, nešla k primárním pramenům. Proto jí také samotné dílo S. Coveyho příliš nenapovědělo, neboť se nejedná o intencionální didaktický materiál.

Konečně, v celém konceptu sedmi návyků se operuje se složitými pojmy, např. „*synergie*“, „*win-win*“, „*proaktivita*“ a obrazy „*ostřete pilu*“ apod. Na místě by bylo, kdyby autorka tyto klíčové pojmy srozumitelně vysvětlila a především usouvztážnila ke svému výzkumu.

K výzkumné části: zde je nutné vyzdvihnout a současně okomentovat dva pozitivní momenty: 1/ autorka kontaktovala společnost Franklin Covey CZ, držitele licencí ke Coveyho dílu v České republice, čímž navázala kontakt s klíčovými osobami programu, stejně jako v případě návštěvy ZŠ Mandysova v Hradci Králové, která je pilotní školou programu a kde realizovala unikátní interview s ředitelem školy. Pohříchu, tyto cenné zdroje zůstaly v práci zcela nevytěženy, čtenář je najde v příloze 1, aniž by je autorka jakkoli dále zpracovala (např. otevřeným kódováním) nebo na ně alespoň odkazovala v textu práce. Už samotný přepis rozhovorů, nehledě na náročnost získání takových respondentů, musel být vysilující – a zůstal v práci ladem.

2/ Jak bylo naznačeno výše, autorka realizovala na své základní škole, kde působí jako učitelka na 1. stupni, vlastní půlroční kurz sedmi návyků – získala pro svoji myšlenku ředitelku školy, oslovila rodiče a připravila pro ně prezentaci, doslova „na koleně“ vytvořila náplň kurzu. Musím však s velikým politováním konstatovat, že úroveň příprav na jednotlivé lekce, jež autorka v textu předkládá, stejně jako jejich následná reflexe jsou hluboko pod úrovní *Standardu kvalit studenta*, s nímž se pracuje na katedře primární pedagogiky PedF. Pracovní listy v příloze naznačují, že autorka si ani nedala práci, aby texty dětem přeložila z angličtiny, aby dala materiálům vyšší estetickou úroveň, aby je učinila pro děti smysluplnými. Čtenář práce se tedy prakticky nedozvídá, co bylo předmětem kurzu, co tvořilo jeho náplň, a autorská hodnota – byla-li nějaká – nám zůstává skryta. Tím je mj. porušena zásada replikovatelnosti každého výzkumu – ten musí být popsán natolik přesně, aby ho mohl kdokoli jiný uskutečnit znovu a verifikovat jeho závěry. Pokud např. autorka uvádí: „*během lekcí jsem si uvědomila, jak žáci spolu dokáží diskutovat bez mého koučování a vedení, jejich spolupráce nabírala postupně na intenzitě, pochopila jsem, že skupinová práce a vytváření synergie žáky opravdu baví a rádi spolupracují na něčem společném,*“ (s. 54), je nutné, aby byly podány přesné popisy a nezpochybnitelné výzkumné důkazy.

Na několika místech textu autorka uvádí cíle práce a výzkumu a dokonce hypotézu. Obávám se, že cíle práce dosaženo nebylo. Usuzuji tak na základě absence reflektovaných terénních zápisů z průběhu kurzu, ale zejména z překvapivě neodborně a chybně provedeného tzv. post-testu. Je zcela nemyslitelné, že by mohl výzkumník klást zkoumaným osobám dotazy v té formě, jak to učinila diplomantka. Přítomnost návyku jistě nelze ověřit tak, že se zeptám, zda si respondent myslí, že jím disponuje či nikoli, ale ověřím jej metodou pozorování v problémových situacích, kdy si všímám, zda respondent v souladu s tímto návykem reaguje.

V závěrečné kapitole práce nejsou cíle ani hypotéza vyhodnoceny a zdokladovány. Např. výrok „*Coveyho 7 návyků je vlivný edukační koncept uplatitelný již na 1. stupni ZŠ, o čemž svědčí příklady zahraniční a české školy v teoretické části a výsledky mého akčního výzkumu*“ (s. 66) zůstává subjektivním, ničím nepodloženým výrokem autorky, který nelze považovat za adekvátní výstup diplomové práce.

Na základě shora uvedeného shrnuji, že text nesplňuje nároky kladené na diplomové práce a je nutné jej přepracovat.

Náměty k diskusi při obhajobě DP:

Doporučuji k obhajobě:

NE

Návrh hodnocení:

výborně	velmi dobře	dobře	nevyhovuje
---------	-------------	-------	------------

Podpis:

PhDr. Jan Voda, Ph.D.

